

Enheten för ekonomisk analys

YTTRANDE

2025-08-29

Dnr 2025/01008-2

Klimat- och näringslivsdepartementet

## **Kommerskollegiums yttrande över SOU "Betänkande av Miljöstraffrättsutredningen"**

Er referens KN2025/01042.

### **Kommerskollegiums uppdrag**

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

### **Generella synpunkter**

Utifrån vårt ansvar har vi bara några generella synpunkter över SOU 2025:14.

- Förslagen i SOU 2025:14 har tydliga konsekvenser för handeln, globalt, inom EU och för Sverige specifikt. På global nivå utgör den illegala handeln med hotade arter och miljöfarliga produkter en miljardmarknad som ofta hänger samman med organiserad brottslighet och andra illegala flöden som narkotika och vapen. Genom att införa skärpta sanktioner och mer effektiva verktyg för rättsväsendet ansluter sig Sverige till en internationell trend där miljöbrott i allt högre grad behandlas som grov organiserad brottslighet. Detta stärker de globala handelsreglerna och minskar problemet med aktörer som utnyttjar regelverkens svagheter för egen vinning. Samtidigt innebär hårdare regler ökade krav och kostnader för seriösa exportörer och importörer, som behöver lägga större resurser på spårbarhet, dokumentation, och due diligence.
- Inom EU bidrar förslagen till att säkra den inre marknadens funktion. Illegala produkter som piratkopierade växtskyddsmedel snedvrider konkurrensen och beräknas redan ha orsakat miljardförluster i EU:s ekonomi. Genom en skärpt svensk lagstiftning och ett mer effektivt sanktionssystem jämnas spelplanen ut för lagliga företag och risken minskar för att Sverige används som en svag länk i unionen. Samtidigt bidrar Sverige till att EU kan profilera sig som en hållbar och pålitlig marknadsplats, något som får allt större betydelse i globala handelsrelationer där klimat- och miljökrav väger tyngre.

- För Sverige är effekterna särskilt märkbara i handelsexponerade sektorer som skogsbruk, metallåtervinning, kemikalier och jordbruk. För exportörer och importörer inom dessa områden innebär förslagen sannolikt högre efterlevnadskostnader och i vissa fall längre ledtider vid tull- och myndighetskontroller. På längre sikt kan dock vinsterna bli betydande. Svenska företag skyddas bättre mot illojal konkurrens från kriminella aktörer, samtidigt som landets rykte som en pålitlig och hållbar handelspartner förstärks. I ett internationellt sammanhang där ESG och hållbarhetsstandarder blir allt viktigare för konkurrenskraften kan en strängare miljöstraffrätt utgöra en fördel.

Sammantaget innebär förslagen ökade kortsiktiga kostnader för svenska företag genom hårdare krav på efterlevnad, men också långsiktiga vinster i form av tryggare marknader, starkare konkurrenskraft för lagliga aktörer och ett förbättrat anseende för både Sverige och EU som seriösa aktörer i den globala handeln.

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Michael Koch i närvaro av utredaren Sophie Berner-Eyde och utredaren Erik Merkus, föredragande.